

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2024

IS-SEBA' SENA	IL-MALTI (L-ORALI)	IL-ĦIN: 10 minuti

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA

KARTA 1

1A: Il-Qari Mgħajjat

2 minuti / 5 marki

L-eżaminatur jagħżel biċċa mis-silta u jistieden lill-istudent/a j/taqraha.

Is-silta: L-Infurzar tas-Separazzjoni tal-Iskart

"Għadda żmien biżżejjed mindu nbidlet l-iskeda nazzjonali dwar il-ġbir tal-iskart. Min kellu jitgħallem suppost tgħallem. Naħseb li issa huwa ż-żmien li min se jibqa' ma jimxix mal-iskeda, ikun hemm l-id tal-infurzar li tilhqu." Dan qalu l-President tal-Assoċjazzjoni tal-Kunsilli Lokali Mario Fava meta tkellem ma' Talk.mt dwar il-problema tal-iskart. (par.1)

Waqf li insista li f'ħafna lokalitajiet l-iskeda qiegħda taħdem b'mod tajjeb, is-Sur Fava qal li għadek issib residenti li mhux jimxu magħha u ma joħorgux il-borża t-tajba meta suppost. (par.2)

"It-Tlieta u s-Sibt tingabar il-borża s-sewda, iżda xorta għadna naraw nies li joħorgu din il-borża kuljum. Hemm ukoll il-problema li n-nies mhux qed jisseparaw b'mod tajjeb. Fil-fatt 30% tal-iskart fil-borża s-sewda huwa skart li jista' jiġi riċiklat u jmur faċilment fil-borża l-bajda jew fil-ħadra," qal is-Sur Fava. (par.3)

Huwa kompli jgħid li jkun hemm nies li anke wara li jgħaddi l-kollettur, jibqgħu joħorgu l-iskart tagħhom. "Dan jiġġustifika kemm huwa importanti li f'dawn il-postijiet jintbagħtu l-forzi tal-ordni sabiex jinfurzaw ma' dawn in-nies," qal is-Sur Fava. (par.4)

Huwa enfasizza l-bżonn ta' sens ċiviku u li s-soluzzjoni tal-immaniġġjar tal-iskart ma tibdiex mill-bieb 'il barra iżda tibda mill-kċejjen ta' kull wieħed u waħda minna. Il-mod kif nisseparaw l-iskart tagħna hija ċ-ċavetta għal parti kbira mis-soluzzjoni. (par.5)

(Silta meħuda u addattata mill-ħolqa:
Jisħaq li min ma jimxix mar-regolamenti tal-iskart għandu jsib l-infurzar jilhqu - talk.mt)

1B: Wieġeb il-mistoqsijiet.

4 minuti / 5 marki

*L-għalliema se jistaqsu **whud minn dawn il-mistoqsijiet**. Taht kull mistoqsija jidhru xi tweġibiet ta' gwida għall-għalliema, iżda għandhom **jigu aċċettati tweġibiet oħra** li jagħmlu sens.*

1. Għaliex issa qed jinħass il-bżonn tal-infurzar tas-separazzjoni tal-iskart?

- *Kien hemm żmien biżżejjed sabiex in-nies jidraw.*
- *Jekk ma jsir xejn, min ma jridx jitgħallem mhu se jagħmel l-ebda sforz sabiex jikkopera b'mod ċivili bħall-kumplament tas-soċjetà.*

2. Is-Sur Mario Fava semma xi problemi dwar il-ġbir tal-iskart. Semmi tnejn minnhom.

- *Mhux kulhadd joħroġ il-borża t-tajba meta suppost.*
- *L-iskart mhux qed jigi sseparat b'mod tajjeb.*
- *Hawn min joħroġ l-iskart wara li jkun diġà ngabar.*
- *Hawn min għadu joħroġ il-borża s-sewda kuljum.*

3. X'messaġġ qed twassal l-aħħar sentenza ta' din is-silta?

Jekk kulhadd jissepara l-iskart kif suppost, żgur li ma jkollniex diffikultajiet sabiex jigi mmanigġjat bl-aħjar mod possibbli.

L-għalliema se jistiednu lill-istudenti jagħmlu taħdita fuq **wieħed mit-titli** t'hawn taħt. L-istudenti jistgħu jiġu mhegġa fl-iżvilupp tat-taħdita permezz tal-mistoqsijiet.

Aghżel titlu bejn **A** jew **B**.

A. Għalfejn huwa importanti li nisseparaw l-iskart?

- *Kif taħseb li s-separazzjoni tal-iskart tista' tgħin lill-ambjent ta' madwarna?*
- *Taħseb li jekk nisseparaw l-iskart insalvaw aktar siġar? Kif?*
- *X'taħseb dwar it-tniġġis tal-arja? Jonqos jekk nisseparaw l-iskart b'mod għaqli? Għaliex?*
- *In-nuqqas ta' separazzjoni tista' żżid tniġġis fil-baħar jew le?*

JEW

B. Taqbel li għandu jkun hemm konsegwenzi għal min ma jisseparax l-iskart tajjeb? Għaliex?

- *Taħseb li b'mod ġenerali l-poplu Malti jikkopera fis-separazzjoni tal-iskart?*
- *Semmi xi vantaġġi jekk jibdew jingħataw konsegwenzi għal min ma jisseparax l-iskart.*
- *Taħseb li dawn il-konsegwenzi jista' jkollhom xi żvantaġġi?*
- *Taħseb li jista' jkun hemm xi sistema/i oħra kif in-nies jidraw jisseparaw l-iskart mingħajr ma jsofru konsegwenzi?*

